

Latweefchu Urwises.

Ur augstas Geweschanas = Rummissiones sinuu un nowehleschanu.

Nr. 44. Zettortdeenâ 2trâ Novempera 1833.

Wisseem par sinuu.

Kab ta Kommissione par Kursemmes semneeku likkumeem pehz augsti zeeniga Generalguberneera funga Baron von der Pahlen pawehleschanu, scho waldischanas teesu (Regierung) luhgusi (13tâ Oktober f. g. Nr. 15), ka wisseem semneekem taptu sinuams darrihts: „ka no schi laika wiffas Krohna muischas muischas-waldischanahm ta warra dohta, tapatt teem pehz papreefsch notiffuschas usfazzischanas no Krohna muischahm atstahdameem un iseedameem zilwekem tahs peenahkamas islaischanas sihmes, ka arri teem no dsimtahm muischahm Krohna-muischas eenahdameem semneekem tahs wajadfigas drohschibas apleezinaschanas grahmatas (Kauzions-Attestat) eedoht, — un ka pagasta teefahm peenahkabs tohs appafschraktus tahdu sihmu apleezinaht, arri apleezinaht ka tee atstahdami zilweki wiffas pagasta peederribas peepildijuschi, bet tahs sihmes tahdu zilweku kas kahdâ Krohna pagastâ ee-eet, pee sewis glabbah, un Kursemmes lambara teesai ilgaddus zaur ihpaschu rakstu sinuu tohs usnemtus ka tohs islaiskus zilwekus ar wahrdeem isteift, un turklaht skaidri peefihmeht fur tee lihds schim dsihwojuschi, un fur taggad dsihwo:“ tad schi Kursemmes Gubernementes waldischanas teefa spreedufi, ka to buhs zaur pasluddinaschanu, ka schein noteek, wisseem par wehrâ lischanu sinnamu darriht.

Jelgawas pilli, 26tâ Oktober 1833.

Waldischanas rahts Diederichs.
Sekretehrs Wohlshwing.

(Nr. 7081.)

Zaunas sinnas.

No Jelgawas. 31mâ Juhli f. g. tapyee eefsch ta pee Langerwaltes muischas peeder-riga mescha, ne tahdu no ta leel-zetta, kas no Jelgawas us Gezarwu un us Jaun-jelgawu no-eet, kahdas 3 werstes no pilsehtas, no slepta-weem nokauts zilweks atrasts (stattes Latw. Urw. Nr. 33.). Lihds schim teefahm wehl naw isde-wees, tohs sleptawus rohkâ dabbuht, arri wehl nemaš naw sinuams kas un no kurren tas nelaimigais bijis, jo wisseem teem zilwekem kas winna lihki schein redsejuschi winsch bij swesch un nepasistams. Augsta waldischana winnu likkufi nosihmeht pee wiffahm semmes un pilsehtu polli-zeies teefahm, woi newarrehs us scho wihs isdabbuht, kas winsch bijis. Ta nosihmeschana tahda:

„Tas nokauts zilweks ta ap 20 gaddeem wezs bijis, widdischkâ augumâ, azzis sillas, matti un usazzis gaischas, gihms un schohds appals,

peere augsta un plikka; muggurâ tam wehl bijis balts rupisch kreklis, pufse no mellas sihschu westes, pellekas (wahz. grau melirt) pufswad-mala bikfas; ne tahdu no tahs weetas, fur tas lihki gulleja, atradde mellu wadmala-zepuri (mizzi) ar seltaschnohres zilpu ispuschfotu.“

Kaut Deews dohtu, ka zaur scho nosihmeschani kahda skaidra sinna par to nelaimigu gaddi-tohs, un ka to breefmigu sleptawu tumfibas darbs gaisinâ nahktu.

No Wezsaules.

Ur wisschehliga Deewa paligu un pehz tahs augstas pawehleschanas muhsu wisszeenijama Keijera un funga un semmes-tehwa Nikolai ta Pirma, pehz tahs schehligas pawehleschanas ta Kursemmes-, Widsemnes- un Jggaunu-teefas augsta Generalgubernatora, tahs Kursemmes augstas waldischanas, tahs Kursemmes basnizu augstas teefas, ta Wezs- un Jaunfaules

zeeniga dsimtskunga, to zittu augstu zeenigu dsimtskungu, kas pee schihs basnizas peederr, kà muhsu abbu basnizu augstu preekschneeku no Krohnaas un zeenigu dsimtu kungu fahrtas pawehleschanahm muhsu Wezsaules Deewa nams, kas 1695tã gaddã, no kohka, no Wezsaules nelaika zeeniga mahzitaja Krüger uszeltis, kam Kursemmes zeenigs leelskungs no kambareem to isdohtu naudu irr lizzis atmaksahrt, un kursch Deewa nams 138 gaddu stahwejis, to nastu sawu gaddu nesdams, preeksch Deewa kalposchanas, kà jau nelaika zeeniga mahzitaja Kant laikã nederrigs, tã arri par teem 33 gaddeem manna ammata, tiffai ar daschfahrtingahm zeefchanahm un isbailehm, ka nesagruhtu paschã basnizas laikã — noplehsts fluis. Tã nu redsejam ar muhsu azzim, dsirdejam ar muhsu aufim, samannijam muhsu firdis to pateefibu no wezsaas swehtas dseefminas:

„Preeksch preeka daschahds frusts,
„Pa laikam jau tohp justis;
„Bet wissu behdu gallã,
„Deews preeku patis isdalla.
„Deews warr tahs behdas fluffeht,
„Un muhs likt preekã duffeht.“ —

Weenpadesmitã deenã Oktober jeb leetus mehneschã tappe tad pee leelas sapulzinashanas no latweeschu, kà no wahs-draudses, pehz noturretas lihdsibas un swehtahm dseefminahm, ar firfnigu preeku un pasemmigu patejibu, tam jaunam muhru Deewa nammam, tas pirmas un grunts-akmins likts, kam ta rakstõs eespeesta sinna schahs basnizas zelschanas, kà ir scha laikã daschada nauda peelikta bij. Kã schinni rubdens laikã dascha mahte, kas sawu mihlu meiti isgohdajfi, patti nu arr fahf us kahu dsihrehm fataifitees un gehrbtees; — tã arridsan muhsu Wezsaules Deewa nams, kam jau preeksch trim gaddeem Jaunsaules basniza eeswehtita tappufi.

Pateefi leels un firdsdbibenigs preeks mums irr, redsoht, ka wissu gohdigi ammatneeki, lihds wisseem gohdigeem pagastu laudim, kas pee schi Deewa namma peekriht, mudri un preezigi darbojabs un strahda, bittitehm un skudritehm lihdsigi. Rai tas wissfchehligais Deews swehti un paschfirt

to eesahktu darbu; lai swehti wissus gohdigus strahdneekus un ammatneekus; lai usturr pee pastahwigas meefas wesselibas un wissadas labbas isdohschanas muhsu Wezs- un Jaunsaules walbineeku, to zeenigu Major kungu no Arnoldi, kas ir scha Deewa namma glihschu ustaisfchanu usnehmees un pirmã deenã Meija jeb lappu mehnescha 1836tã gaddã to gattawu nodohf sohlijis!

— Gan wissu luhdsamees Deewu scho baltu deenu tahs eeswehtishanas redseht! — bet kursch irr to prahtu Deewa ta Runga tahs dsihwibas un mirschanas atfinnis? — Mehß fakkam: Ne muhsu, bet lai noteef Deewa prahts! — Mehß effam Deewa swehta wahrda, kã sawã wezsa Deewa namnã mahziti. „Mehß sinnam, kad „muhsu mahlu nams schahs buhdas tohp „falaufihts, tad irr mums weena ehka, „weens nams ne ar rohkahm taifihts, kas „irr muhschigs debbefis.“ — Deewam muhsu Debbes Tehwam, un Jesum Kristum, tam Deewa Dehlam, tam Eesahzejam un Pabeidsejam muhsu tizzibas, lai irr gohds, flawa un teifschana schein un tur muhschigi!

Kahrleß Luzau,
Wezs: un Jaunsaules mahzitais.

Wehl kahds gabbals no teem jaunneem basnizas likkumeem.

Par nohtes: Kristibu.

(Basnizas likkumu gramata S. 27 lihds S. 30.)

Kad kahds jaunpeedsummis behrninsch tif wahjsch buhtu, ka jadohma tas mirschoht pirms to swehtu kristibu no mahzitaja dabhuhs, jeb kad nekahds mahzitais no Lutteru tizzibas naw klahatumã, — tad irr wehlehts, tam to tã sauktu nohtes: Kristibu mahjãs doht.

Pee nohtes: kristibas tã jabarra: kahds gohdigs deewabihjigs zilweks no wihrischku, jeb arri no seewischku fahrtas, lai nem tihru, skaidru uhdeni, behrninu ar to kristi, un turflaht schohs wahrduß fakka: „Eeksch ta wahrda Deewa ta tehwa, ta dehla un ta swehta garra tohpi tu N. N. (behrna wahrds) kristihts,“ un lai tad to

jaunpeedsimnufchu tam sçehligam Deewam pawehl, to fwehti un pahr winnu to fwehtu luhg-fchanu „Muhfu tehws“ flaita.

Bet behrna wezzafeem un tam, kas to behrninu pahrkristijis, buhs tudal un bes kaweschanas draudses mahzitajam, jeb, ja tas par tahfu dsihwotu, turwakam mahzitajam jeb prahwestam to peemeldeht.

Draudses mahzitajam peekriht, to nohtes-kristibu tif drihs ka tas warr notift, apstiprinaht. Bet ja pee nohtes-kristibas ta naw darrihts, ka sçheit tappe mahzihts, tad mahzitajam buhs us to noliftu wihs to behrninu kristiht.

Par jauneklu eefwehtifchanu.

(Wasuzas likkumu grahmata S. 31 lihfs 35 un zittas weetäs.)

Wisseem pee Lutteru draudsehm peederrigeem jaunekleem buhs, pirms pee fw. Deewa galda tohp peewesti, eefsch kristigas tizzibas mahzibahm pareisi eemahziteem un eefwehtiteem flukt.

Kristigas tizzibas mahzibas lai mahzabs no masa Luttera kattismuffa.

Eefwehtiht un pee Deewa galda peewest buhs jauneklus, ne jaunakus ka 15, un ne wezzakus ka 18 gaddus.

Kas gribb eefwehtiti tapt, teem wajag wismasaf grahmatu laffifchanâ ismahziteem buht, un kristigas tizzibas mahzibas un eestahdischanas flaidri sinnaht un fayrast.

Jauneklu eefwehtifchana noteef preeksch wiffas draudses, basnizâ preeksch altara, papreekschu eeteiftâ deenâ, zaur draudses mahzitaju.

• Trihs zetta wihri.

Trihs zetta wihri staigadami kohpâ farwu zellu us kahdu pilsehtu atradde leelu mantu dsillâ meschâ. Tas bija leels katls pilbihts ar selta un sudraba naudu. Muhfu zetta wihri to mantu taisni dallija farwâ starpâ un preezigi farunnajahs ka un zil lustigi tee nu gribboht dsihwoht. Bet teem peetruhske zetta maies, un tahdâ laimesdeenâ tee gribbeja farwu meefu meeloht ar gahrdu ehdeeni

un dschreeni. Tapehz tee farunnajahs farwâ starpâ, ka weenam no winneem, prohti tam wisfjaunakam, effoht jaet us pilsehtu nopirkt maist un galku, allu un brandwihnu, un ka tee diwi zitti gribboht tur pat meschâ gaidiht us winna ateeschanu.

Jauneklis aisgahje, bet eijoht tam prahtâ nahze ta besdeewiga dohma: woi es newarretu weens patš to wesselu mantu paturrecht? ka tad ne! — Wiasch pilsehtâ nopirke ehdamas leetas, bet tahm peemaisija flahst stipras nahwigas sables, un fazzija patš pee sewim: kad es atnahkschu pee farweem beedreem, tad es gribbu teift: es jau esnu paehdis pilsehtâ, ehdeet juhs wesseli!

Bet sçheem meschâ palikkuschem 2 beedreem tahdas paschas launas dohmas prahtâ zehlahs: „kam tod mums buhs to leelu mantu dalliht ar „scho jaunekli? muhsu dalla zaur to paleef masaka. Winnam newaid leeli spehki, mehš ef- „sam diwi un mums irr labbi naschi. Kad at- „nahks, nokausim winnu, tad mehš jo baggati „klusim!“ —

Un to tee isdarrija teescham. Nu winni meschâ glabbaja jaunekla meesas un tad paschdufchees eefahje eht un dsert, fo tas teem bija atneffis. Bet tee nomirre appaksch leelahm saphem un neweens no sçheem naudasfahrigeem zilwekeem to atrastu mantu dabbuja.

To tee, kas gribb baggati tapt eekriht eefsch fahrdinaschanas un walga un dauds besprahtigas un kaitigas eefahroschanas, kas tohs zilwekus gahsch eefsch famaitaschanas un pasuschanas. I Tim. 6, 9.

Kas aplam fahrojahs pehz naudas,
Pehz baggatibas pilnumu,
Tam useet beidsoht leelas gaudas,
Tas panahk grehtu sohdiu.

147431

M i h e l a.

Woi passhti to leelu fillu plawu, fur dauds tuhstoschas spohschas aittinas staiga? Winnahm flahst irr gans ar spohschu sudraba raggu, un tam teff lihfs weens suns, kas muhscham nepee-

kubst. Kà sau3 to plawu, tahs aitinás, to gan-
nu un to sunni?

Mihklas usminneschana Nr. 42.

Tas irr zilweks, kas behrns buhdams us kah-
jahm un rohkahm leen, usaudsis us diwi kah-
jahm staiga, un we3s buhdams us speeki kà us
treschu kahju atspeeschahs.

Ruddens fwehtkòs 1833.

Meld. Nu dohdeet wiffi Deewam gohd'.

Juhs mihti semmes lautini!
Nu Deewu flawejeet,
Kas fwehtijis juhs schehligi,
Tam tehnam pateizeet!

Ur affarahm mehs sehjuschi
Pehru maifes sehlinu,
Det preezigi mehs plahwuschi,
Deew3 dewe fwehtibu!

Mums neredsoht winsch gahdaja
Par druwu auglibu,
Ur gudribu winsch strahdaja
Par muhsu usturru.

Winsch dewe seebeem fittumu
Un graudeem breedumu,
Un weegloja mums plauschanu
Ur flaidru laizinu.

Al! breefmigi mums draudeja
Gan wehtras bailigas,
Det schehligs Deew3 muhs fargaja
Nogreesdams breefmibas.

Zif daschi brasli behdigi
Gaid seemu nahlamu,
Zo tee gan mas irr plahwuschi,
Kebf babb' un truhkumu.

Al tehws! til leels no speh3ibas,
Upschelojees par teem,
Un weeglo winnu flummibas,
Dohd' fwehtib' masumeem.

Des tew, af, muhsu puhleschan'
Par welti! — tu, Deew3, ween
Dohd' muhsu darbeem isdohschan',
Muhs fwehti katru deen'.

Nu lauki tukfschi; schkubnischòs
Gult ruddens fwehtiba,
Un arrais fildòs pajumtòs
Dseed Deewam preezibà.

Lai baudam tad ar fahlibu,
Ur preef' un pateikschan',
Lai eepreezejam nabbagu
Ur ihstu scheloschan'.

No jauna effam sehjuschi
Us zittu ruddeni;
Lai Deew3 to farga schehligi
Kas semmes flehpiti!

Kab labbu sehjam affaràs
Schai dsihwes laizina,
Tad dohd mums plaut eelsch lihgsnibas
Tur fwehtà muhschibà.

Lundberg.

Teefa fluddinaschana.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteetes,
ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walst3 2c. 2c. 2c.,
tohp no Wehrgalles un Webbes pagasta teefas wiffi tee,
kam tqifnas prassischanas pee ta Wehrgalles fainnee-
fa Pehrkohnu Prizza buhtu, kas sawas mahjas inwen-
tariuma truhkuma, magasihnes un zittu parradu lab-
bad wairs ne spehdams walidht, tahs atdewis, un par
kurra mantu schinni deenà konkurse irr spreessta, schei-
tan aizinati un sasaukti, lai diwju mehneschu starpà,
prohti lih3f gtu Dezembera f. g., kas tas weenigais un
isflehgshanas termihns buhs, woi paschi woi zaur
weefneekem, kur tahdi peenemmami, pee schih3 pa-
gasta teefas peeteizahs un tad sargaiba, fo schi teefa
peh3 liffumeem spreedih3. Zo buhs wehrà nemt.

Wehrgalles un Webbes pagasta teefa tanni totà Ok-
tobera 1833.

† † † Leies Strahpe Ernest, pagasta we3-
zakais.

(Nr. 57.) E. Bettmann, pagasta teefas farihweris.

B r i e f e n .

No juhmallas-gubernementu augstas waldischanas puffes: F. D. Braunschweig, grahmatu pahrluhfotais.

No. 589.